

Жар-пташенята

Лариса Письменна

Було це в прадавні часи, коли найперший ведмідь Медолюб був такий веселий, що ніколи ні на кого не гнівався, понад усе любив танцювати навприсядки та розповідати кумедні побрехеньки. Найпершого їжачка звали тоді не Стобурчак, а Шовкова Спинка,— таке мав м'якеньке хутерце, аж руки свербіли погладити його. А найперший заєць Лапчак мав дуже поважну та сувору вдачу, звірі його навіть боялися!

Найперша ж лисиця Облудниця була не руда, як тепер, а сніжно-біла і дуже пишалася своєю красою. Всі милувалися лисицею, вихваляли за вроду, залюбки догоджали їй — лісовій красуні. Краща за неї, казали, тільки Жар-Птиця. Але Жар-Птиця жила на сонці, і лисицю те не обходило.

І ще в ті прадавні часи не було ні зими, ні весни, ані осені, і хоч була на землі Снігова Метелиця, але жила вона на високій горі, на сніговій вершині, і ніколи з гори не спускалася. Цілісінький рік зеленіли дерева, зеленіла трава — без цвіту, бо що таке квіти — того на землі ще не знали.

І от у ті прадавні часи, якось на світанку, веселий ведмідь Медолюб вдарив раптом навприсядки і ревонув на весь ліс, аж дуби захиталися і сполохане птаство знялося в повітря.

— Ого-го-го-го!!! Чуєте? До нас прилетіла Жар-Птиця!!

— Чого репетуєш, нерозумний ти звірю! — гримнув найперший заєць Лапчак.— Так же можна злякати Жар-Птицю.

Ведмідь засоромився, сховався в кущі. Лапчак перепросив гостю, мовляв, що з ведмедя питати, зроду такий шалапутний, Він був дуже чемний, цей найперший заєць Лапчак!

А Жар-Птиці так сподобалося на землі, що вона того разу вимостила собі кам'яне гніздо, щоб часом не зайнялося, і вивела жар-пташенят. Це, скажу вам, було свято! На землі — свої жар-пташенята! Яскраві, барвисті! Від їхнього сліпучого сяйва заграла навколо гнізда промениста веселка.

Всі раділи, крім лисиці Облудниці. Ніхто вже її краси не вихваляв, бо милувалися красою Жар-Птиці. Розлютилася лисиця Облудниця, а що вдіє? Жар-Птиці не перевершить. І задумала, лукава, помститися.

А Жар-Птиця годувала своїх жар-пташенят не чимось іншим, а тільки шматочками сонця: вони ж були не звичайні птахи, а жар-пташенята! Діждалася лисиця пори, коли полетіла Жар-Птиця до сонця — шматочок дзьобнути, діток нагодувати. Відлітаючи, наказала діткам тихенько сидіти, з гнізда не вилітати, щоб лиха не скоїлось.

Сидять собі жар-пташенята тихенько в гнізді, мінять-сяють яскравими барвами, немов живі крилаті жарини. Навколо гнізда веселка грає, звірі та птахи навідуються, розважають малих. Ведмідь Медолюб веселі побрехеньки розповідає, їжак Шовкова Спинка м'якеньким клубочком по траві качається, інші звірята — танок водять.

Суворий заєць Лапчак за порядком слідкує. А лисиця Облудниця біля гнізда вмостилася, вдає, ніби колискової пісні співає, а сама тихенько жар-пташенят нашіптує:

— Ви — яскраві! Ви — ще кращі за сонце! Бо ж ви — діти самої Жар-Птиці! Чи ж то личить вам сидіти в гнізді, побрехеньки ведмежі слухати? Гайда у білий світ. Ох, і весело ж там, ох, і любо!

Умовляє, лукава, а сама гадає: "Летіть, летіть, я миттю гніздо зруйную, каменя на камені не лишу. Покине тоді землю Жар-Птиця, погинуть дурні жар-пташенята без матері. Знову я буду найкращою, знову стануть мене вихваляти, вродою моєю милуватися".

І таки вмовила. Послухалися малі нерозумні лихої поради, випурхнули з гнізда. Та не знала Облудниця, що з того скоїться. Адже ті пташенята були гарячі, мов жар! Торкнулося одне пташеня лисчиного розкішного хутра, спалахнула Облудниця, вмить поруділа. Стала вона по сирій землі качатися, насилу вогонь на собі погасила, сніжно-білого хутра позбулася та й дременула без пам'яті.

— Що ж то ви робите? Ану, мерщій повертайтеся до гнізда! — гримнув на жар-пташенят суворий заєць Лапчак. Та куди! Мов ті іскри, сипонули на нього жар-пташенята. Вперше в житті злякався найперший заєць Лапчак, навіки злякався. Чкурнув чимдуж від небезпеки, врятували лапи прудкі. З того часу і став усього боятися.

А жар-пташенят заманулося до їжачової м'якої спинки торкнутися, шовкову шерсть попестити. Скам'янів од жаху їжак Шовкова Спинка, шерсть на ньому твердими голками настовбурчилася. Злякалися гострих голок жар-пташенята, відлетіли від їжака, на деревах сіли. Враз пожовкло все листя на деревах, опадати стало. Від одних дерев до других вогонь перекинувся, увесь ліс запалав жовто-червоними барвами.

Отоді вперше розгнівався добрий веселун — найперший ведмідь Медолюб. Заревів він, загупав, затупав:

— Ах ви, сякі-такі, нерозумні! Що накоїли? Геть до гнізда!

А жар-пташенята вже й самі не раді. Плачуть-голосять, свою матінку Жар-Птицю кличуть, дороги назад до гнізда не знайдуть. А хоч би й знайшли, — пізно: полум'я навколо палає.

Що робити? Як від пожежі землю врятувати? На всьому світі одна біла Снігова Метелиця пожежі не боїться.

Заволали звірі, закричали птахи:

— Треба Снігову Метелицю кликати! Бо загинемо.

— Ану, летіть мерщій до високої гори, просіть сюди Снігову Метелицю! — реве Медолюб до птахів.— Поспішайте!

Кинулися зграєю птахи до високої гори, та до вершини ніяк не сягнуть. Один тільки орел і зумів долетіти.

— Гей, матінко, Снігова Метелице, порятуй нас,— клекоче.

Зглянулася біла Снігова Метелиця, з гори своєї спустилася.

Загула, завихрила, присипала землю холодним снігом, погасила пожежу. Укрила й малих заплаканих жар-пташенят білим покровом.

Зимно стало. Заєць Лапчак з холоду побілів, ведмідь Медолюб у барліг заховався. А птахи, що холоду бояться, в інші краї на землі полетіли — туди, де пожежа не палала і снігом її не присипало. Правда, не всі — деякі залишилися...

Аж ось повернулася з далекої дороги мати Жар-Птиця, шматочок сонця у дзьобі принесла. Та що це? Немає в гнізді жар-пташенят, тільки сніги навколо білють.

Ударилася в розпачі об засніжену землю Жар-Птиця, шматочок сонця з дзьоба випустила. Розсипався він по снігу на теплі весняні промінчики...

Розтанув сніг, зазеленіли дерева. Полинула над землею Жар-Птиця, стала діток своїх кликати. Не озиваються, мовчать...

Аж гульк — замайоріли її жар-пташенята: сліпучо-білі, голубі, жовті, сині, жовтогарячі, червоні, фіалкові... Та не гарячі вже, і літати не можуть, до землі, до дерев приросли, а так — живі-живісінькі!

Ото з того часу й літає Жар-Птиця понад лісами, полями та луками, понад містами та селами — жар-пташенят своїх сонцем годує. А коли знову по сонце летить—з тривоги жовкне лист на деревах, птахи, що холоду дуже бояться, відлітають у теплі краї, ведмідь Медолюб у барліг свій ховається. А Снігова Метелиця землю дбайливо вкриває. Так і сплять жар-пташенята під снігом, доки з сонцем не повернеться мати Жар-Птиця.

Давайте-но з вами весною чи влітку підемо до лісу, провідаємо жар-пташенят. Ви ж їх, напевне, любите — яскравих, барвистих. Та не топчіть їх ногами, вони ж бо живі!